

**Громадська організація
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ СЬОГОДНІ:
ПОСТУЛАТИ МИНУЛОГО І СУЧАСНІ ТЕОРІЇ»**

16-17 жовтня 2015 р.

**Одеса
2015**

СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ

Акімова О. М. ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	58
Кодлюк І. В. ВІПРАВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ	60
Кодлюк Л. І. ПІДРУЧНИК З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	65
Новакова Л. В. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	70
Титунь О. Л. ВІПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ КОМУНІКАТИВНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ ЇХ ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ	73
Яцишина О. В. ГУМАНІТАРНА ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНОГО СТУДЕНТА – МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ: ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ	78

СЕКЦІЯ 7. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Гуліна М. С. РОЛЬ ДИСЦИПЛІН ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАГІСТРІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	81
Морозова Л. Ю., Лукьянова В. А., Кобзев В. Г. МОТИВИРУЮЩІЕ ФАКТОРЫ К САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЕ – ВАЖНОЙ ЧАСТИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ	85

СЕКЦІЯ 8. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Ворона І. І. ТЕНДЕНЦІ ОНОВЛЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАТИНСЬКА МОВА» У МЕДИЧНИХ ВНЗ	89
Джаббарова Л. В. ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ТА ПЕРЕДЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ СТРЕС У СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ	93
Топольник Я. В. ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	96

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Іванова Є. О.
аспірант факультету психології
кафедри психодіагностики та клінічної психології

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

РОЗВИТОК І ПСИХОДІАГНОСТИКА ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Емоційний інтелект (ЕІ) визначається як здатність спостерігати власні емоції і емоції інших людей, розрізняти їх та використовувати цю інформацію для вирішення проблем та регуляції поведінки [5, с. 190]. Не зважаючи на значну розробленість концепту ЕІ (Дж. Меєр, П. Селовей, Д. Карузо, 1993; Р. Бар-Он, 2000; Гоулман, 2008; Д. В. Люсін, 2000 та ін.), уважний аналіз літературних джерел виявляє коло проблем, пов'язаних з його розвитком у підлітків (Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига, 2003; М. А. Мануйлова, 2004; О. І. Власова, 2005; І. Н. Андрєєва, 2004 та ін.). Більшість досліджень зосереджено на вивченні ЕІ дорослих людей або осіб юнацького віку. Ми вважаємо, що в підлітковому віці спостерігаються суттєві зміни в емоційній сфері особистості, які є визначальними в її подальшому емоційному розвитку. Однак, у психологічній літературі відсутні дослідження, що встановлюють норми розвитку ЕІ в підлітковому віці. Проблема виміру даного конструкту та тестових матеріалів, що підходять для підлітків є недостатньо розробленою.

Конкретизуючи загальні соціально-психологічні особливості розвитку механізмів соціальної перцепції у підлітковому віці, можна виділити недостатній розвиток емпатійних та ідентифікаційних якостей, несформоване сприймання емоційного стану партнера по взаємодії, знижену соціальну рефлексивність, що впливає на процес міжособистісного сприймання і пізнання [4, с. 116].

Яцишина О. В.
аспірант кафедри педагогіки
і методики початкової та дошкільної освіти
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

ГУМАНІТАРНА ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНОГО СТУДЕНТА – МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ: ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ

Поєднання гуманітарної та професійної підготовки майбутніх фахівців – одна з найактуальніших проблем, що постають перед вищим навчальним закладом. Це пов'язано з тим, що нині випускник ВНЗ повинен бути не лише висококваліфікованим фахівцем у своєму професійному напрямку, але й всебічно розвинутою особистістю.

Так, освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) спеціаліста за спеціальністю 7.110101 «Лікувальна справа» напряму підготовки 1101 Медицина визначає, якими саме здатностями та умінями, що їх відображають, повинен володіти випускник ВНЗ. Тут, окрім професійних, відображені також загальнонаукові знання, уміння і навички. Зокрема, випускнику вищого медичного навчального закладу, відповідно до ОКХ, повинні бути властиві такі здатності: самостійне визначення цілей та задач особистісної діяльності; організація та здійснення особистісної діяльності; здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя: вибір стратегії спілкування; оцінювання історичних подій минулого та сучасних історичних процесів; сформованість політичної та економічної свідомості; сформованість патріотизму, громадянської позиції та свідомого ставлення до громадянських обов'язків; здійснення пізнання; сформованість особистості на основі здобутків світової та національної культури; сформованість мовної культури і досконалості у фаховому та діловому спілкуванні та ін. [ОКХ, с. 19-21].

Отже, як бачимо, деякі із зазначених пунктів безпосередньо стосуються гуманітарної підготовки і можуть бути реалізовані за допомогою вивчення суспільних дисциплін. Так, уміння оцінювати історичні події минулого та сучасності, а також патріотизм, громадянська

позиція, свідоме ставлення до громадянських обов'язків формуються на заняттях з історії України; формування особистості на основі здобутків світової та національної культури – на заняттях з історії української культури; вивчення філософії сприяє тому, що студенти уміють професійно вживати загальні методи пізнання, самостійно визначати цілі та задачі особистої діяльності.

Тим не менш, гуманітарна та негуманітарна підготовка все ж залишаються чітко розмежованими у системі професійної освіти, зокрема, майбутніх лікарів. Підтвердження цьому знаходимо в іншому документі – освітньо-професійній програмі (ОПП) підготовки спеціаліста. Відповідно до ОПП, розподіл змісту освітньо-професійної програми та загального навчального часу відбувається за циклами підготовки. Таких циклів визначено три: гуманітарної і соціально-економічної підготовки, природничо-наукової підготовки, професійної підготовки [ОПП, с. 8]. Отже, гуманітарна та професійна підготовка існують відокремлено одна від одної.

Як ми зазначали у попередніх дослідженнях [Яцишина у зб. філософія, методологія], гуманітарна підготовка майбутнього лікаря передбачає формування у нього таких професійних рис і якостей:

- високий моральний рівень, уміння здійснювати підхід до хворого, орієнтуючись на власні моральні принципи;
- почуття відповідальності за власну роботу, за своєчасність і правильність професійних дій, за можливі помилки;
- уміння встановлювати психологічний контакт із пацієнтом, його родиною [Яцишина, с. 58].

Усі ці риси можуть бути сформовані лише за умови органічного співіснування професійної та гуманітарної підготовки як повноправних складових професійної освіти, які не замінюють одна одну, а доповнюють і органічно поєднуються. О. Булгакова з цього приводу зазначає, що не має сенсу протиставляти професійність всебічному розвитку особистості, оскільки без такого розвитку не має повноцінного фахівця-лікаря [Булгакова, с. 3].

Проблема гуманітарної підготовки набуває дещо іншого забарвлення для іноземних студентів. Якщо вітчизняні студенти мають базові поняття та знання із суспільних дисциплін, то для іноземців ця інформація є, як правило, абсолютно новою. У цьому випадку створюються сприятливі

умови для поєднання фахової та гуманітарної підготовки, коли на заняттях із фахових дисциплін викладач може включати в навчальний матеріал певні загальнонаукові факти, відомості з української історії, культури та ін.

Таким чином, нині, хоча і здійснюються спроби до органічного поєднання гуманітарної та професійної підготовки, ці два напрямки усе ж залишаються розділеними, що підтверджено офіційними документами та практикою здійснення професійної освіти у ВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булгакова Е.В. Профессиональное становление студентов вуза в процессе гуманитарной подготовки : автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Е.В. Булгакова. – Кемерово, 2005. – 23 с.

2. ОКХ спеціаліста за спеціальністю 7.110101 «Лікувальна справа» напрямку підготовки 1101 «Медицина». – К., 2003. – 25 с.

3. ОПП підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110101 «Лікувальна справа» напрямку підготовки 1101 «Медицина». – К., 2003. – 88 с.

4. Яцишина О.В. Гуманітарна підготовка іноземних студентів-медиків в системі професійної освіти / О.В. Яцишина // Матеріали наук.-методол. семінару «Філософія, методологія, психолого-педагогічні аспекти формування культури здоров'язбереження» (Тернопіль, 14 червня 2013 р.). – Тернопіль : Вектор, 2013. – С. 57–59.

СЕКЦІЯ 7. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Гуліна М. С.
пошукач кафедри педагогіки
та психології професійної підготовки

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет
м. Харків, Україна*

РОЛЬ ДИСЦИПЛІН ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАГІСТРІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У сучасних умовах розвитку соціально-економічної сфери українського суспільства гостро стоїть проблема, пов'язана із підготовкою управлінських кадрів із високим рівнем професійної культури та етики. Майбутня сфера професійної діяльності магістрів технічних спеціальностей пов'язана із заміщенням керівних посад, тому проблема щодо формування знань, умінь із професійної етики вимагає вирішення на педагогічному рівні.

Педагогічні аспекти проблем технічної і професійної підготовки студентів відображені в працях Ю. Васильєва, В. Гапоненка, А. Дьоміна, В. Красильнікова, П. Лузана, М. Москвіна, П. Олійника, С. Подолянчука, В. Сидоренка, В. Скакуна, Д. Тхоржевського, В. Шахова.

Концептуальні основи викладання дисциплін психолого-педагогічного циклу у вищих навчальних закладах непедагогічного профілю досліджували: Д. Дзвінчук, Л. Кизименко, В. Козаков, Ю. Кравченко, С. Пелипчук, Т. Поясок, З. Романець, С. Сисоєва, Н. Старовойтенко, В. Ткаченко, О. Уваркіна, В. Федорчук, М. Фоміна та ін.

Дослідженню формування професійно-етичної культури у процесі гуманітарної підготовки приділяли увагу Т. Корольова, Ю. Колісник-Гуменюк; Педагогічні умови формування професійно-етичної компетентності у процесі вивчення гуманітарних дисциплін досліджував В. Гриців.